

Ο περί Προστασίας των Νέων κατά την Απασχόληση Νόμος του 2001 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 48(I) του 2001

Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΝΟΜΟΣ
Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος.

1. Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Προστασίας των Νέων κατά την Απασχόληση Νόμος του 2001.

Ερμηνεία.

2. Στο Νόμο αυτό, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια, οι ακόλουθες λέξεις θα έχουν την έννοια που αποδίδεται σ' αυτές πιο κάτω:

89(I) του 1996.

«αντιπρόσωπος ασφάλειας» σημαίνει το πρόσωπο που εκλέγεται με βάση το άρθρο 7 του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου του 1996·

«Αρχιεπιθεωρητής» σημαίνει Αρχιεπιθεωρητή που διορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 24·

216 του 1990
60(I) του 1995
95(I) του 1995
30(I) του 1997
60(I) του 1997.

«γονιός» σημαίνει οποιοδήποτε πρόσωπο που έχει όλα τα δικαιώματα, καθήκοντα ή ευθύνες σε σχέση με το νέο ή την περιουσία του και γενικά πρόσωπο που έχει τη γονική μέριμνα με βάση τους περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμους του 1990 έως (Αρ. 2) του 1997 και περιλαμβάνει—

(α) Πατέρα ή μητέρα του νέου μαζί ή χωριστά·

(β) επίτροπο όπως αυτός ορίζεται στους περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμους του 1990 έως (Αρ. 2) του 1997·

(γ) πρόσωπο που δεν έχει τη γονική μέριμνα του νέου με βάση τους περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμους του 1990 έως (Αρ. 2) του 1997, αλλά έχει αναλάβει την φροντίδα του νέου μετά από έγκριση του Διευθυντή του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας με βάση τον περί Παιδιών Νόμο·

Κεφ. 352, 83(I)
του 1999.

(δ) πρόσωπο που ορίζεται με διαθήκη από τον πατέρα ή τη μητέρα του νέου ως κηδεμόνας.

«δημόσιο μέρος» περιλαμβάνει οποιοδήποτε δημόσιο πάρκο, κήπο, θάλασσα, ακτή, σταθμό, κινηματογράφο, ποτοπωλείο, οινοπωλείο ή καφενείο, όπως και οποιοδήποτε έδαφος, χώρο ή οίκημα όπου το κοινό εκάστοτε εισέρχεται ή αποκτά δικαίωμα εισόδου, με πληρωμή ή άλλως πως·

«διάλειμμα» σημαίνει οποιοδήποτε χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο νέος διακόπτει την απασχόλησή του με σκοπό την ανάπαυση σύμφωνα με το άρθρο 16·

«εβδομάδα» σημαίνει συνεχή περίοδο επτά (7) ημερών

«εξετάζοντες ιατροί» σημαίνει ιατρούς που ορίζει ο Υπουργός, ύστερα από συνεννόηση με τον Υπουργό Υγείας, οι οποίοι θα εκτελούν τέτοιες ιατρικές εξετάσεις που είναι δυνατό να απαιτηθούν σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο·

«Επιθεωρητής» σημαίνει Επιθεωρητή που διορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 24·

«επιτροπή ασφάλειας» σημαίνει την επιτροπή ασφάλειας που συνίσταται με βάση το άρθρο 8 του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου του 1996·

«επιχείρηση» περιλαμβάνει βιομηχανικές ή άλλες δραστηριότητες, εμπόριο ή άλλα επιτηδεύματα·

«εργοδότης» σημαίνει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οργανισμό, δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, σε οποιοδήποτε δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα ή κλάδο δραστηριότητας, που απασχολεί ή απασχολούσε νέο σύμφωνα με τις πρόνοιες του παρόντος Νόμου, συμπεριλαμβανομένων της Κυβερνήσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως·

«εφήβος» σημαίνει κάθε νέο ηλικίας τουλάχιστο 15 ετών αλλά κάτω των 18 ετών·

«νέος» σημαίνει κάθε πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών·

«νύκτα» σημαίνει το διάστημα μεταξύ των ωρών 22.00 της μιας ημέρας έως 05.00 της επομένης και οποιαδήποτε περίοδο τουλάχιστο δώδεκα συνεχών ωρών συμπεριλαμβανομένου και του διαστήματος αυτού·

«παιδί» σημαίνει κάθε νέο ο οποίος δεν έχει συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας·

«περίοδος ανάπαυσης» σημαίνει κάθε χρονική περίοδο εκτός χρόνου εργασίας·

«πλανόδιο εμπόριο» περιλαμβάνει την πώληση στους δρόμους εφημερίδων, περιοδικών, σπύριτων, λουλουδιών, λαχείων και άλλων αντικειμένων, την με σκοπό κέρδους εκτέλεση παιγνιδιού, τραγουδιού ή άλλη τέτοια δραστηριότητα, το γυάλισμα παπουτσιών και άλλες παρόμοιες ασχολίες που διενεργούνται σε κάποιο δρόμο ή δημόσιο μέρος·

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

«χρόνος εργασίας» σημαίνει τη χρονική περίοδο παρουσίας του νέου στην απασχόλησή του, κατά την οποία βρίσκεται στη διάθεση του εργοδότη και ασκεί τις δραστηριότητες ή τα καθήκοντά του, συμπεριλαμβανομένων των διαλειμμάτων που δικαιούται ο νέος σύμφωνα με τις πρόνοιες του παρόντος Νόμου.

3. Ο Νόμος αυτός θα καλύπτει απασχόληση νέων από κάθε εργοδότη:

Πεδίο εφαρμογής του Νόμου.

Νοείται ότι από το πιο πάνω πεδίο εφαρμογής εξαιρούνται η περιστασιακή ή σύντομη διάρκειας απασχόληση που αφορά—

(α) Την παροχή οικιακής εργασίας σε ιδιωτικό νοικοκυριό, ή

(β) απασχόληση που θεωρείται ότι δε βλάπτει, δε ζημιώνει και δεν είναι επικίνδυνη για τους εφήβους στην οικογενειακή επιχείρηση.

4. Νέος που απασχολείται ως μαθητευόμενος σύμφωνα με τις πρόνοιες του παρόντος Νόμου, θα θεωρείται για τους σκοπούς του Νόμου ως απασχολούμενο πρόσωπο.

Νέοι που απασχολούνται ως μαθητευόμενοι.

5. Τηρουμένων των διατάξεων των άρθρων 6 και 7 του παρόντος Νόμου απαγορεύεται η απασχόληση των παιδιών.

Απαγόρευση της απασχόλησης των παιδιών.

6.—(1) Παιδί που έχει συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας και που έχει συμπληρώσει επιτυχώς το γυμνασιακό κύκλο ή έχει απαλλαγεί από την υποχρέωση φοιτήσεως στο σχολείο ύστερα από έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, με βάση τον περί Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης (Υποχρεωτική Φοίτηση και Παροχή Δωρεάν Παιδείας) Νόμο του 1993 μπορεί να

Τοποθέτηση παιδιού σε συνδυασμένο πρόγραμμα εργασίας-κατάρτισης. 24(1) του 1993.

τοποθετηθεί σε συνδυασμένο πρόγραμμα εργασίας-κατάρτισης, με σκοπό την εκμάθηση επαγγέλματος ή επιτηδεύματος ύστερα από ειδική άδεια που εκδίδεται από τον Υπουργό για το συγκεκριμένο πρόγραμμα.

(2) Οι ρυθμίσεις των διατάξεων των εδαφίων (3), (4) και (6) του άρθρου 15 εφαρμόζονται και για τα παιδιά που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Πολιτιστικές και
συναφείς
δραστηριότητες.

7.—(1) Μετά από σχετική άδεια που εκδίδεται από τον Υπουργό, επιτρέπεται η απασχόληση παιδιού προκειμένου να ασκεί δραστηριότητα πολιτιστικής, καλλιτεχνικής, αθλητικής ή διαφημιστικής φύσεως υπό τον όρο ότι—

(α) Δε βλάπτεται η ασφάλεια, η υγεία (σωματική και ψυχική) και η σωματική, πνευματική, ηθική ή κοινωνική ανάπτυξή του, και

(β) δεν εμποδίζεται η τακτική σχολική φοίτησή του, ή η συμμετοχή του σε πρόγραμμα που προνοείται από το άρθρο 6 ή η ικανότητά του να ωφελείται από την εκπαίδευση που του παρέχεται.

(2) Οι συνθήκες απασχόλησης των παιδιών στις δραστηριότητες που αναφέρονται στο εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου και υπό τους όρους που αναφέρονται στις παραγράφους (α) και (β) του ίδιου εδαφίου, καθώς και οι λεπτομέρειες εφαρμογής της διαδικασίας που προηγείται της έκδοσης άδειας, θα ορίζονται με Κανονισμούς.

(3) Η άδεια χορηγείται για κάθε παιδί χωριστά και για χρονικό διάστημα απασχόλησης, συνεχές ή διακεκομμένο, που δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει συνολικά τους τρεις (3) μήνες κατ' έτος για κάθε παιδί.

(4) Ο χρόνος απασχόλησης των παιδιών σε πολιτιστικές, καλλιτεχνικές, αθλητικές ή διαφημιστικές δραστηριότητες, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις—

(α) Δύο ώρες την ημέρα για παιδιά τριών έως έξι ετών,

(β) τρεις ώρες την ημέρα για παιδιά από επτά έως δώδεκα ετών, και

(γ) τέσσερις ώρες την ημέρα για παιδιά από δεκατριών έως δεκαπέντε ετών:

Νοείται ότι οι πιο πάνω ώρες ημερήσιας απασχόλησης δεν επιτρέπεται να συμπίπτουν, κατά τη σχολική περίοδο, με τις ώρες σχολικής διδασκαλίας.

(5) Οι ρυθμίσεις που προβλέπονται στα εδάφια (4), (5) και (6) του άρθρου 15 εφαρμόζονται και για τα παιδιά που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

(6) Απαγορεύεται η απασχόληση παιδιών στις δραστηριότητες που αναφέρονται στο εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου, από τις ώρες 19.00 έως 07.00 εκτός κατά τη διάρκεια των μηνών Ιουνίου μέχρι Σεπτεμβρίου όπου οι ώρες κατά τις οποίες θα απαγορεύεται η απασχόληση είναι μεταξύ των ωρών 20.00 έως 07.00.

(7) Τα παιδιά που απασχολούνται σε δραστηριότητες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο δικαιούνται ελάχιστη ανάπαυση δεκατεσσάρων συνεχών ωρών για κάθε περίοδο είκοσι τεσσάρων ωρών.

Ωρες
απασχόλησης και
ανάπαυσης παιδιών.

8.—(1) Κανένα παιδί δε θα απασχολείται σε οποιαδήποτε εργασία για περισσότερες από τριάντα έξι (36) ώρες εβδομαδιαίως ή για περισσότερες από επτά (7) ώρες και δεκαπέντε (15) λεπτά ημερησίως.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 6, παιδί που παρακολουθεί βραδινά εκπαιδευτικά μαθήματα δεν επιτρέπεται να απασχολείται μετά τη 16.00 ώρα κατά τις μέρες της φοίτησης αυτής.

Ημερήσια ανάπαυση
παιδιών.

9. Σε παιδί που απασχολείται με βάση το άρθρο 6 του παρόντος Νόμου, θα παρέχεται, για κάθε περίοδο 24 ωρών, συνεχής περίοδος ανάπαυσης τουλάχιστο δεκατεσσάρων (14) ωρών.

10. Κάθε παιδί που απασχολείται με βάση το άρθρο 6 του παρόντος Νόμου, θα δικαιούται εβδομαδιαία ελάχιστη ανάπαυση δύο (2) συνεχών ημερών (48 ωρών) εκ των οποίων η μια να συμπίπτει με Κυριακή, εκτός εάν οργανωτικοί ή τεχνικοί λόγοι επιβάλλουν την απασχόληση του παιδιού την Κυριακή.

Εβδομαδιαία ανάπαυση παιδιών.

11. Τηρουμένων των προνοιών του εδαφίου (6) του άρθρου 7 κανένα παιδί δε θα απασχολείται σε οποιαδήποτε εργασία μεταξύ των ωρών 19.00 της μιας ημέρας και 07.00 της επόμενης.

Περιορισμοί στην απασχόληση παιδιών τη νύκτα. Πλανόδιο εμπόριο.

12. Ανεξαρτήτως οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος Νόμου κανένα παιδί δε θα απασχολείται με το πλανόδιο εμπόριο.

13.—(1) Κανένας έφηβος δε θα απασχολείται σε οποιαδήποτε εργασία μεταξύ των ωρών 23.00 και 07.00.

Περιορισμοί στην απασχόληση εφήβων τη νύκτα.

(2) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου, έφηβος μπορεί να απασχολείται μεταξύ των ωρών απαγόρευσης που αναφέρονται στο εδάφιο (1), για τους σκοπούς και σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται με Κανονισμούς.

(3) Σε περίπτωση εφαρμογής του εδαφίου (2) του παρόντος άρθρου, απαγορεύεται η απασχόληση μεταξύ των ωρών 00.00 και 04.00.

14. Πριν από ενδεχόμενη τοποθέτηση εφήβων σε νυχτερινή απασχόληση και, εν συνεχεία, κατά τακτικά χρονικά διαστήματα, παρέχεται στους εφήβους δωρεάν αξιολόγηση της υγείας τους και των ικανοτήτων τους.

Δωρεάν αξιολόγηση υγείας για εφήβους που απασχολούνται τη νύκτα.

15.—(1) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2) του παρόντος άρθρου, ο χρόνος απασχόλησης των εφήβων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις επτά (7) ώρες και σαράντα πέντε (45) λεπτά την ημέρα και τις τριάντα οκτώ (38) ώρες την εβδομάδα.

Χρονικά όρια απασχόλησης των εφήβων.

(2) Ο χρόνος απασχόλησης των εφήβων που δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο έκτο (16) έτος της ηλικίας τους δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις επτά (7) ώρες και δεκαπέντε (15) λεπτά την ημέρα και τις τριάντα έξι (36) ώρες την εβδομάδα.

(3) Ο χρόνος που διαθέτει ο έφηβος όταν εργάζεται σε επιχείρηση, στα πλαίσια ενός συνδυασμένου προγράμματος εργασίας-κατάρτισης, συνυπολογίζεται στο χρόνο εργασίας.

(4) Όταν ο έφηβος απασχολείται από περισσότερους εργοδότες, οι ημέρες και οι ώρες απασχόλησης που πραγματοποιεί αθροίζονται.

(5) Η ημερήσια απασχόληση των εφήβων που φοιτούν σε γυμνάσια, λύκεια κάθε τύπου, σε δημόσιες ή ιδιωτικές σχολές, τεχνικές ή επαγγελματικές σχολές, αρχίζει ή λήγει δύο τουλάχιστον ώρες μετά τη λήξη ή πριν την έναρξη των μαθημάτων αντιστοίχως.

(6) Απαγορεύεται η υπερωριακή απασχόληση των εφήβων.

16. Σε περίπτωση που ο ημερήσιος χρόνος απασχόλησης υπερβαίνει τις 4,5 ώρες παρέχεται στους νέους διάλειμμα τριάντα τουλάχιστο συνεχών λεπτών.

Ωρες ανάπαυσης-διάλειμμα.

17. Οι έφηβοι δικαιούνται ελάχιστη ανάπαυση δώδεκα (12) συνεχών ωρών για κάθε περίοδο 24 ωρών.

Ημερήσια ανάπαυση εφήβων.

18.—(1) Οι έφηβοι δικαιούνται εβδομαδιαία ελάχιστη ανάπαυση δύο (2) συνεχών ημερών (48 ωρών) εκ των οποίων η μια να συμπίπτει με Κυριακή, εκτός εάν οργανωτικοί ή τεχνικοί λόγοι επιβάλλουν την απασχόληση των εφήβων την Κυριακή.

Εβδομαδιαία ανάπαυση εφήβων.

(2) Όταν τεχνικοί ή οργανωτικοί λόγοι το δικαιολογούν η προβλεπόμενη από το εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου ελάχιστη ανάπαυση μπορεί να μειωθεί σύμφωνα με Κανονισμούς αλλά σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 36 συνεχόμενων ωρών.

Γενικές
υποχρεώσεις
εργοδότη.

19.—(1) Κάθε εργοδότης πρέπει να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα που εξασφαλίζουν την ασφάλεια και υγεία των νέων όπως αυτά καθορίζονται από τον περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμο του 1996, λαμβάνοντας επιπρόσθετα υπόψη τους ειδικούς κινδύνους και τις απαγορεύσεις σε σχέση με τις εργασίες που αναφέρονται στο άρθρο 20 του παρόντος Νόμου.

(2) Για κάθε δραστηριότητα στην οποία θα απασχοληθούν νέοι ο εργοδότης οφείλει να προβαίνει σε γραπτή εκτίμηση των κινδύνων που υπάρχουν για τους νέους και οι οποίοι συνδέονται με την απασχόλησή τους.

(3) Η εκτίμηση των κινδύνων πρέπει να γίνεται προτού αρχίσουν οι νέοι την απασχόλησή τους όπως επίσης και σε κάθε σημαντική μεταβολή των συνθηκών απασχόλησης και πρέπει να καλύπτει τα ακόλουθα στοιχεία:

(α) Τον εξοπλισμό και τη διαρρύθμιση του χώρου εργασίας και της θέσης εργασίας·

(β) τη φύση, το βαθμό και τη διάρκεια της έκθεσης στους φυσικούς, βιολογικούς ή χημικούς παράγοντες, όπως αυτοί αναφέρονται στο Παράρτημα I του παρόντος Νόμου·

Παράρτημα I.

(γ) τη διαρρύθμιση, την επιλογή και τη χρήση εξοπλισμού εργασίας, ιδίως παραγόντων, μηχανών, συσκευών και μηχανημάτων, καθώς και το χειρισμό τους·

(δ) την οργάνωση των εργασιακών διαδικασιών και της διεξαγωγής της εργασίας, καθώς και την αλληλεπίδρασή τους (οργάνωση της εργασίας)·

(ε) το βαθμό κατάρτισης και πληροφόρησης των νέων.

(4)(α) Εάν από τη σύμφωνα με το εδάφιο (3) του παρόντος άρθρου γραπτή εκτίμηση αποδειχθεί ύπαρξη κινδύνων για την ασφάλεια, τη σωματική ή την πνευματική υγεία ή την ανάπτυξη των νέων, θα πρέπει να εξασφαλίζεται κατάλληλη παρακολούθηση και αξιολόγηση της υγείας τους κατά τακτικά χρονικά διαστήματα.

(β) Η πιο πάνω παρακολούθηση και αξιολόγηση της υγείας των νέων γίνεται από τους εξετάζοντες ιατρούς.

(5) Πέραν των απαγορεύσεων του άρθρου 20 του παρόντος Νόμου η ανάθεση καθηκόντων στους νέους γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή λαμβάνοντας κυρίως υπόψη τις φυσικές ικανότητες που έχουν οι νέοι, την περιέργεια και το ριψοκίνδυνο της ηλικίας, τη διάθεση για παιγνίδι που μπορεί να δείχνουν και την επιθυμία τους να κάνουν την εργασία των μεγαλύτερων.

(6) Ο εργοδότης ενημερώνει τους νέους και τους γονείς τους σχετικά με τους ενδεχόμενους κινδύνους και για όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για την ασφάλεια και την υγεία τους. Οι αντιπρόσωποι ασφάλειας θα πρέπει να ενημερώνονται για τη θέση εργασίας και τα καθήκοντα τα οποία θα ανατεθούν στο νέο που προσλαμβάνεται ή ήδη απασχολείται.

(7) Ο νέος εκπαιδεύεται σε ασφαλείς τρόπους εκτέλεσης της εργασίας που του ανατίθεται. Για ένα χρονικό διάστημα που εξαρτάται από την εργασία που αναλαμβάνει βρίσκεται κάτω από την καθοδήγηση και επίβλεψη κατάλληλα εκπαιδευμένου προσώπου.

20.—(1) Ο εργοδότης έχει την υποχρέωση να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε οι νέοι που απασχολούνται από αυτόν να προστατεύονται από τους ειδικούς κινδύνους τους οποίους διατρέχει η ασφάλεια, η υγεία και η ανάπτυξη τους, οι οποίοι απορρέουν από την έλλειψη πείρας, από την έλλειψη της επίγνωσης των υφισταμένων ή δυνητικών κινδύνων, ή από τη μη ολοκληρωμένη ανάπτυξη τους.

Ευάλωτη φύση των νέων - Απαγορευμένες εργασίες.

(2) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των υποχρεώσεων που αναφέρονται στο εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου, είναι υποχρέωση του εργοδότη που απασχολεί νέους να λαμβάνει υπόψη ότι μεταξύ των εργασιών που είναι ικανές να προκαλέσουν ειδικούς κινδύνους για τους νέους, κατά την έννοια του εδαφίου (1), περιλαμβάνονται, ιδίως—

(α) Οι εργασίες που συνεπάγονται επιβλαβή έκθεσή τους στους φυσικούς, βιολογικούς και χημικούς παράγοντες που αναφέρονται στο Παράρτημα I, Μέρος Α, του παρόντος Νόμου, και

Παράρτημα I, Μέρος Α.

(β) οι διαδικασίες και εργασίες που αναφέρονται στο Παράρτημα I, Μέρος Β, του παρόντος Νόμου.

Παράρτημα I, Μέρος Β.

(3) Οι νέοι απαγορεύεται να απασχολούνται σε εργασίες που—

(α) Υπερβαίνουν αντικειμενικά τις φυσικές, πνευματικές, ψυχικές ή ψυχολογικές ικανότητές τους·

(β) συνεπάγονται επιβλαβή έκθεσή τους σε παράγοντες τοξικούς ή καρκινογόνους ή που προκαλούν κληρονομικές γενετικές αλλοιώσεις ή που έχουν αρνητική επίδραση στο έμβρυο κατά την κυοφορία ή άλλη χρόνια επιβλαβή επίπτωση στον άνθρωπο·

(γ) συνεπάγονται επιβλαβή έκθεσή τους σε ακτινοβολίες·

(δ) παρουσιάζουν κινδύνους ατυχήματος, τους οποίους πιθανολογείται ότι οι νέοι δεν μπορούν να εντοπίσουν ή να προλάβουν, λόγω έλλειψης της αισθήσεως του κινδύνου ή λόγω έλλειψης πείρας ή έλλειψης κατάρτισης· ή

(ε) θέτουν σε κίνδυνο την υγεία λόγω υπερβολικά χαμηλών ή υψηλών θερμοκρασιών ή λόγω θορύβων ή κραδασμών.

(4) Οι ειδικότερες εργασίες που περιλαμβάνονται στο μη εξαντλητικό κατάλογο του Παραρτήματος II του παρόντος Νόμου θεωρούνται επικίνδυνες, βαριές, ανθυγιεινές και γενικά εργασίες που βλάπτουν την ψυχική υγεία και εμποδίζουν την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των νέων και απαγορεύεται να απασχολούνται σ' αυτές νέοι.

Παράρτημα II.

(5) Με άδεια του Αρχιεπιθεωρητή, μετά από αίτηση του εργοδότη, επιτρέπονται παρεκκλίσεις από τα εδάφια (2) και (3) του παρόντος άρθρου για τους εφήβους, εφόσον είναι απαραίτητες για την επαγγελματική κατάρτισή τους, με τον όρο ότι οι εργασίες εκτελούνται με την επίβλεψη προσώπου το οποίο έχει την άδεια του Αρχιεπιθεωρητή και κατέχει τις απαραίτητες γνώσεις και πείρα σε σχέση με τους συνεπαγόμενους με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα κινδύνους και την πρόληψή τους, έτσι ώστε να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζεται η ασφάλεια και υγεία των εφήβων.

21. Νέος που απασχολείται σε επιχείρηση, είτε με ημερομίσθιο είτε όχι, είτε στην παραγωγική διαδικασία ή στον καθαρισμό οποιουδήποτε μέρους των υποστατικών της επιχείρησης, ή στον καθαρισμό ή λίπανση οποιουδήποτε μέρους οποιουδήποτε μηχανήματος ή μηχανικών εγκαταστάσεων της επιχείρησης ή στη μεταφορά, συγκέντρωση ή διανομή αγαθών ή στη μεταφορά μηνυμάτων ή εκτέλεση θελημάτων, ή στην εκτέλεση γραφειακής εργασίας ή οποιουδήποτε άλλου είδους εργασίας παρεμπόδιστας ή συναφούς με την επιχείρηση, θα θεωρείται, εκτός αν προνοείται διαφορετικά στο Νόμο αυτό,

Παρουσία νέου στους χώρους μιας επιχείρησης και απασχόλησής του για τους σκοπούς εφαρμογής του Νόμου.

ότι απασχολείται σε αυτή για τους σκοπούς του Νόμου αυτού ή οποιασδήποτε διαδικασίας δυνάμει του Νόμου αυτού.

Παρουσία νέων στην επιχείρηση σε ώρες λειτουργίας και βάρος απόδειξης.

22. Αν νέος βρεθεί σε οποιοδήποτε χρόνο εντός ή στα υποστατικά επιχείρησης στην οποία διεξάγεται εργασία ή στην οποία μηχανήμα βρίσκεται σε κίνηση ή λειτουργία, περιλαμβανομένου του διαλείμματος για γεύμα ή ξεκούραση, θα θεωρείται ότι απασχολείται στην επιχείρηση μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου. Το βάρος της απόδειξης ότι ο νέος δεν απασχολείται στην επιχείρηση φέρει ο εργοδότης.

Καταβαλλόμενα τέλη στους εξετάζοντες ιατρούς.

23. Το Υπουργικό Συμβούλιο με Διάταγμα μπορεί να καθορίζει τέλη που πρέπει να καταβάλλονται από τους εργοδότες για ιατρικές εξετάσεις των νέων που απασχολούνται και οι οποίες απαιτούνται να διεξάγονται για συμμόρφωση με τον παρόντα Νόμο.

Εφαρμογή του Νόμου και διορισμός Αρχιεπιθεωρητή, Επιθεωρητών και άλλων προσώπων.

24.—(1)(α) Ο Υπουργός έχει την ευθύνη για την εφαρμογή του παρόντος Νόμου και διορίζει Αρχιεπιθεωρητή, Επιθεωρητές και οποιουδήποτε άλλους λειτουργούς κρίνει σκόπιμο για την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

(β) Ο Αρχιεπιθεωρητής θα ρυθμίζει τις υποθέσεις και τον τρόπο με τον οποίο οι Επιθεωρητές και οι άλλοι λειτουργοί θα ασκούν τις εξουσίες και θα εκτελούν επιθεωρήσεις, εξετάσεις, ελέγχους, δοκιμές, επισκοπήσεις, διερευνήσεις, για σκοπούς του παρόντος Νόμου.

(2) Ο Υπουργός δύναται να εξουσιοδοτεί προσοντούχα πρόσωπα να εκτελούν τέτοια καθήκοντα και να ασκούν τέτοιες εξουσίες Επιθεωρητή που ορίζονται στην εξουσιοδότηση. Οποιοδήποτε τέτοιο πρόσωπο θα τελεί υπό την επίβλεψη και θα υπόκειται στις οδηγίες του Αρχιεπιθεωρητή και θα παίρνει ως αμοιβή τέτοιο ποσό όπως μπορεί να καθορίζεται με Διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου.

(3) Ο Αρχιεπιθεωρητής, οι Επιθεωρητές, οι άλλοι λειτουργοί και τα προσοντούχα πρόσωπα που διορίζονται με βάση το παρόν άρθρο πρέπει να εφοδιάζονται με κατάλληλες ταυτότητες.

Εξουσίες Αρχιεπιθεωρητή και Επιθεωρητών

25.—(1) Αρχιεπιθεωρητής ή Επιθεωρητής που διορίζεται με βάση το άρθρο 24, έχει εξουσία, για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος Νόμου, να προβαίνει σε οποιοδήποτε ή και σε όλες τις πιο κάτω πράξεις:

(α) Να εισέρχεται ελεύθερα και χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση, σε οποιοδήποτε χώρο απασχόλησης νέων, εκτός από οικιακά υποστατικά, στον οποίο έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι είναι αναγκαίο να εισέλθει σε οποιοδήποτε εύλογο χρόνο, ή σε οποιοδήποτε χρόνο πιστεύει ότι υφίσταται κατάσταση η οποία δυνατό να προκαλέσει άμεσο κίνδυνο σοβαρής προσωπικής βλάβης σε οποιοδήποτε νέο που απασχολείται στο συγκεκριμένο χώρο απασχόλησης:

Νοείται ότι η είσοδος σε οικιακά υποστατικά μπορεί να γίνεται ύστερα από την εξασφάλιση της συγκατάθεσης του κατόχου αυτών.

(β) Να συνοδεύεται από αστυνομικό αν έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι θα παρεμποδισθεί στην άσκηση των εξουσιών του ή στην εκτέλεση των καθηκόντων του. Ο αστυνομικός έχει υποχρέωση να συνοδεύει τον Αρχιεπιθεωρητή ή Επιθεωρητή σε περίπτωση που αυτός το ζητήσει.

(γ) Να συνοδεύεται από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο και να φέρει μαζί του οποιοδήποτε εξοπλισμό ή υλικά που είναι αναγκαία για οποιοδήποτε σκοπό για τον οποίο ασκείται η εξουσία εισόδου στο υποστατικό.

- (δ) Να διεξάγει τέτοιες εξετάσεις, δοκιμές, ελέγχους, επιθεωρήσεις και διερευνήσεις που μπορεί να είναι αναγκαίες για να διαπιστώσει κατά πόσο υπάρχει συμμόρφωση με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και να κάμνει διευθετήσεις για τη διεξαγωγή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο δοκιμών, ελέγχων και μετρήσεων που κρίνονται αναγκαίες για την άσκηση των εξουσιών του.
- (ε) Οπου νομίζει ότι η απασχόληση οποιουδήποτε νέου σε οποιαδήποτε επιχείρηση ή σε οποιοδήποτε συγκεκριμένο είδος εργασίας σε επιχείρηση είναι επιβλαβής στην υγεία του νέου, αυτός δύναται να επιδώσει έγγραφη ειδοποίηση το ταχύτερο στον εργοδότη του νέου με την οποία να απαιτεί από αυτόν να τερματίσει την απασχόληση αυτού του νέου σε τέτοια επιχείρηση ή σε τέτοια εργασία ή είδος εργασίας. Η περίοδος που θα κατονομάζεται στην ειδοποίηση και μέσα στην οποία θα πρέπει να τερματιστεί η απασχόληση του νέου δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από επτά μέρες μετά την επίδοση αυτής:

Νοείται ότι ο εργοδότης δε θα συνεχίσει μετά την πιο πάνω περίοδο να απασχολεί αυτό το νέο εκτός εάν και μέχρις ότου εξετάζων ιατρός έχει εξετάσει, μετά την επίδοση της πιο πάνω ειδοποίησης, το νέο και έχει επιβεβαιώσει ότι είναι ικανός για απασχόληση σε τέτοια επιχείρηση.

- (στ) Να απαιτεί την παρουσίαση οποιουδήποτε αρχείου, πιστοποιητικού, γνωστοποίησης ή εγγράφου που τηρείται για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, καθώς και οποιουδήποτε άλλου βιβλίου ή εγγράφου, που είναι αναγκαίο να δει, για σκοπούς οποιασδήποτε επιθεώρησης, εξέτασης, ανάκρισης ή διερεύνησης και να επιθεωρεί, να φωτοτυπεί και να αντιγράφει οποιοδήποτε από αυτά.
- (ζ) Να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο, για το οποίο έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι μπορεί να παράσχει πληροφορίες σχετιζόμενες με οποιαδήποτε επιθεώρηση, εξέταση, ανάκριση ή διερεύνηση, να απαντήσει σε σχετικές ερωτήσεις μόνο του ή στην παρουσία οποιουδήποτε άλλου προσώπου που μπορεί να επιτρέψει να είναι παρόν και να απαιτεί από το πρόσωπο αυτό να υπογράψει δήλωση ότι οι απαντήσεις του είναι αληθείς.
- (η) Να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο στον χώρο εργασίας να του παρέχει τέτοιες διευκολύνσεις και βοήθεια, για θέματα τα οποία είναι υπό τον έλεγχο ή την ευθύνη του προσώπου αυτού και οι οποίες είναι αναγκαίες για να τον υποβοηθήσουν να ασκήσει οποιεσδήποτε από τις εξουσίες που του παρέχονται με βάση το άρθρο αυτό, και, ειδικότερα, να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο να παρέχει στον ίδιο ή σε άλλο πρόσωπο που τον συνοδεύει με βάση τις παραγράφους (γ) και (δ) του παρόντος εδαφίου—

(i) Ασφαλή πρόσβαση σε οποιοδήποτε μέρος του υποστατικού, και

(ii) οποιαδήποτε ευλόγως διαθέσιμα μέσα για τη διεξαγωγή οποιωνδήποτε δοκιμών, μετρήσεων, ελέγχων, διερευνήσεων, επιθεωρήσεων ή εξετάσεων που κρίνονται εύλογα αναγκαίες για την άσκηση των εξουσιών του.

- (θ) Να παίρνει τέτοιες μετρήσεις ή φωτογραφίες και να διεξάγει τέτοιες καταγραφές για σκοπούς οποιασδήποτε επιθεώρησης, εξέτασης, ανάκρισης ή διερεύνησης σύμφωνα με το άρθρο αυτό.
- (ι) Να παίρνει και να αφαιρεί δείγματα από οποιαδήποτε αντικείμενα ή ουσίες που βρίσκονται σε οποιοδήποτε υποστατικό και από την ατμόσφαιρα μέσα ή κοντά σε τέτοιο υποστατικό.

(ια) Να δίδει οδηγίες όπως τα υποστατικά ή οποιοδήποτε μέρος αυτών ή οποιαδήποτε εγκατάσταση ή εξοπλισμός ή ουσία μέσα στα υποστατικά παραμένουν ως έχουν για όσο χρόνο θεωρείται εύλογα αναγκαίος για σκοπούς οποιασδήποτε δοκιμής, μέτρησης, εξέτασης, διερεύνησης ή ελέγχου.

(ιβ) Στην περίπτωση εξεύρεσης οποιουδήποτε αντικειμένου ή οποιασδήποτε ουσίας σε οποιοδήποτε υποστατικό, τα οποία έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι μπορεί να δημιούργησαν ή πιθανόν να δημιουργήσουν κίνδυνο, να απαιτεί την αποσυναρμολόγησή τους ή την υποβολή τους σε οποιαδήποτε διεργασία ή δοκιμή, αλλά όχι με τρόπο που να τους προκαλεί ζημιά ή καταστροφή εκτός αν αυτό είναι αναγκαίο, κάτω από τις περιστάσεις, για τους σκοπούς που αναφέρονται στο παρόν εδάφιο.

(ιγ) Στην περίπτωση οποιουδήποτε αντικειμένου ή ουσίας που καθορίζεται στην παράγραφο (ια) του παρόντος εδαφίου, να κατάσχει και να κατακρατεί το αντικείμενο ή την ουσία για όσο χρόνο θεωρείται εύλογα αναγκαίος για οποιοδήποτε από τους ακόλουθους λόγους:

(i) Για εξέτασή του ή υποβολή του σε οτιδήποτε για το οποίο του παρέχεται εξουσία σύμφωνα με την παράγραφο (ια),

(ii) για να διασφαλίσει ότι δε θα παραποιηθούν πριν συμπληρωθεί η εξέτασή τους από αυτόν,

(iii) για να διασφαλίσει ότι είναι διαθέσιμα για χρήση ως τεκμήρια σε οποιαδήποτε ποινική διαδικασία δυνάμει του παρόντος Νόμου.

(2) Σε περίπτωση που με βάση τις εξουσίες που παραχωρούνται σ' αυτόν σύμφωνα με την παράγραφο (ιγ) του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου, ο Αρχιεπιθεωρητής ή ο Επιθεωρητής, παίρνει στην κατοχή του οποιοδήποτε αντικείμενο ή ουσία που βρίσκεται σε οποιοδήποτε χώρο εργασίας, πρέπει να αφήνει σε υπεύθυνο πρόσωπο γνωστοποίηση, ή αν αυτό είναι πρακτικά ανέφικτο, να στερεώνει σε περίοπτη θέση την γνωστοποίηση η οποία να παρέχει επαρκή στοιχεία για την αναγνώριση του αντικειμένου ή της ουσίας. Προτού ο Αρχιεπιθεωρητής ή ο Επιθεωρητής πάρει στην κατοχή του οποιαδήποτε τέτοια ουσία, πρέπει, αν είναι πρακτικώς εφικτό, να πάρει δείγμα της ουσίας και να παραδώσει μέρος της σε υπεύθυνο πρόσωπο στο υποστατικό, σηματοδοτημένο με τρόπο επαρκή για την αναγνώρισή του.

(3) Πριν ο Αρχιεπιθεωρητής ή ο Επιθεωρητής ασκήσει οποιαδήποτε εξουσία που παρέχεται σ' αυτόν με βάση την παράγραφο (ιβ) του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου πρέπει να συμβουλευτείται, εάν το κρίνει απαραίτητο ο ίδιος, πρόσωπα που θεωρεί κατάλληλα με σκοπό να εξακριβώσει ποιοι πιθανοί κίνδυνοι μπορεί να δημιουργηθούν εάν γίνει αυτό που προτείνει σύμφωνα με τις εξουσίες αυτές.

Αποκάλυψη πληροφοριών.

26.—(1) Κανένα πρόσωπο δεν πρέπει να αποκαλύπτει οποιαδήποτε πληροφορία που αφορά εμπορικό ή βιομηχανικό μυστικό η οποία έχει αποκτηθεί κατά την άσκηση είτε από το ίδιο είτε από άλλο πρόσωπο, εξουσιών που παρέχονται με βάση τον παρόντα Νόμο, εκτός—

(α) Αν δοθεί η συγκατάθεση του προσώπου που έχει την ευθύνη των υποστατικών από όπου αποκτήθηκε η πληροφορία, ή

(β) για σκοπούς εφαρμογής οποιωνδήποτε διατάξεων του παρόντος Νόμου, ή

(γ) για σκοπούς ποινικής διαδικασίας δυνάμει του παρόντος Νόμου, ή

(δ) για σκοπούς οποιασδήποτε έρευνας που διεξάγεται από ή εκ μέρους του Υπουργού σε σχέση με την εφαρμογή οποιωνδήποτε από τις πρόνοιες του παρόντος Νόμου τις οποίες έχει υποχρέωση να εφαρμόζει.

(2) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου ο Επιθεωρητής μπορεί, σε οποιαδήποτε υποστατικά, στις περιπτώσεις όπου είναι αναγκαίο να το πράξει για σκοπούς επαρκούς πληροφόρησης και ενημέρωσης των προσώπων στην εργασία ή των αντιπροσώπων τους, να παρέχει τις ακόλουθες περιγραφικές πληροφορίες:

(α) Πληροφορίες γεγονότων σχετιζόμενες με τα υποστατικά αυτά ή με τις δραστηριότητες που εκτελούνται στα υποστατικά.

(β) πληροφορίες σχετικά με οποιαδήποτε μέτρα τα οποία έχει λάβει ή προτίθεται να λάβει σε σχέση με τα υποστατικά αυτά κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, και να παρέχει τις ίδιες πληροφορίες στον εργοδότη των προσώπων στην εργασία.

(3) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου ο Επιθεωρητής μπορεί να παρέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο (α) του εδαφίου (2) του παρόντος άρθρου σε οποιοδήποτε πρόσωπο έχει επηρεασθεί από τα πιο πάνω γεγονότα ή σε εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο του, νοουμένου ότι οι πληροφορίες ζητούνται εγγράφως από το πρόσωπο που έχει επηρεασθεί ή τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο του και ότι θα χρησιμοποιηθούν για σκοπούς πολιτικής διαδικασίας.

(4) Ο Υπουργός με Διάταγμα που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας μπορεί να καθορίζει τέλη για εκθέσεις που παρέχονται για σκοπούς πολιτικής διαδικασίας.

27.—(1)(α) Κάθε πρόσωπο που απασχολεί ή έχει απασχολήσει οποιοδήποτε νέο σε οποιαδήποτε επιχείρηση και κάθε αντιπρόσωπος ή και εργοδοτούμενος του εργοδότη αυτού πρέπει, όταν απαιτηθεί, να δώσει στον Επιθεωρητή κάθε πληροφορία που έχει στην κατοχή του σχετικά με θέματα που ρυθμίζονται με τον παρόντα Νόμο. Καθήκον για παροχή πληροφοριών

(β) Ο εργοδότης που αναφέρεται στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου, οι αντιπρόσωποι ή και εργοδοτούμενοί του πρέπει να παρέχουν τα μέσα που απαιτούνται από τον Επιθεωρητή, τα οποία θα είναι απαραίτητα για την είσοδο, επιθεώρηση, εξέταση, έρευνα ή άλλη άσκηση εξουσίας δυνάμει του Νόμου αυτού σχετικά με την επιχείρηση του εργοδότη αυτού.

(2) Ο γονιός του νέου που απασχολείται σε οποιαδήποτε επιχείρηση πρέπει, όταν απαιτηθεί, να δώσει στον Επιθεωρητή κάθε πληροφορία που έχει στην κατοχή του αναφορικά με την ηλικία και τους όρους απασχόλησης αυτού του νέου.

(3) Κάθε νέος που απασχολείται σε πλανόδιο εμπόριο παρέχει σε οποιοδήποτε Επιθεωρητή που θα ζητήσει από αυτόν κάθε πληροφορία που αφορά το όνομα και τη διεύθυνσή του, το όνομα του γονιού του ή του κηδεμόνα του, την ηλικία του και τα στοιχεία για την απασχόλησή του.

28.—(1) Όταν στο Δικαστήριο, κατά την εκδίκαση αδικήματος κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου ή οποιωνδήποτε Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει του Νόμου αυτού, προσαχθεί ως τεκμήριο οποιοδήποτε πιστοποιητικό γέννησης ή δήλωση Ιατρικού Λειτουργού ότι οποιοδήποτε πρόσωπο που ισχυρίζεται ότι είναι παιδί ή έφηβος ή παιδί κάτω από μια συγκεκριμένη ηλικία κατά την ημερομηνία του αδικήματος, ήταν παιδί ή έφηβος ή Ειδικές διατάξεις για απόδειξη.

παιδί κάτω από αυτή τη συγκεκριμένη ηλικία κατά την πιο πάνω ημερομηνία, θα θεωρείται, μέχρις ότου αποδειχθεί το αντίθετο, ότι το πρόσωπο αυτό ήταν παιδί ή έφηβος ή παιδί κάτω από αυτή τη συγκεκριμένη ηλικία κατά την πιο πάνω ημερομηνία.

(2) Όπου απαιτείται από το Νόμο αυτό ή από οποιουδήποτε Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του Νόμου αυτού, να γίνει οποιαδήποτε καταχώριση σε μητρώο, πιστοποιητικό, βιβλίο, ειδοποίηση ή έγγραφο, τα γεγονότα που αναφέρονται σε καταχώριση που έγινε από τον εργοδότη γίνονται αποδεκτά ως μαρτυρία εναντίον του και το γεγονός ότι οποιαδήποτε καταχώριση που απαιτείται με αυτό τον τρόπο αναφορικά με την τήρηση οποιασδήποτε διάταξης του Νόμου αυτού ή οποιωνδήποτε Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει του, δεν έχει γίνει, θα είναι αποδεκτή ως μαρτυρία ότι εκείνη η διάταξη δεν έχει τηρηθεί.

(3) Σε οποιαδήποτε διαδικασία είτε σύμφωνα με το Νόμο αυτό ή οποιουδήποτε Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του, τα ακόλουθα θα γίνονται αποδεκτά ως μαρτυρία με την προσαγωγή—

(α) Οποιοδήποτε μητρώου ή μέρους αυτού το οποίο φαίνεται ότι έχει τηρηθεί σύμφωνα με το Νόμο αυτό ή οποιοδήποτε Κανονισμό που εκδόθηκε δυνάμει του·

(β) οποιοδήποτε επίσημο αντιγράφο από οποιοδήποτε τέτοιο μητρώο το οποίο φαίνεται ότι έχει πιστοποιηθεί ως ορθό από τον Υπουργό ή τον Αρχιεπιθεωρητή.

Μητρώα.

29.—(1) Ο εργοδότης οποιοδήποτε νέου που απασχολείται σε οποιαδήποτε επιχείρηση ή ο πλοίαρχος οποιοδήποτε πλοίου επί του οποίου παιδί ή έφηβος απασχολείται μεριμνά ώστε να τηρείται εντός ή στα υποστατικά της επιχείρησης ή επί του πλοίου, ανάλογα με την περίπτωση, όπου το παιδί ή ο έφηβος απασχολείται, μητρώο κατά τέτοιο τύπο και το οποίο περιέχει τέτοιες λεπτομέρειες ως ήθελαν καθοριστεί με βάση Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος Νόμου.

(2) Κάθε νέος που απασχολείται σε επιχείρηση ή σε πλοίο και εγγράφεται στο μητρώο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού με την εγγραφή του θα εξετάζεται από εξετάζοντα ιατρό και έπειτα τουλάχιστο μια φορά κάθε χρόνο, και κανένας νέος δε θα απασχολείται χωρίς πιστοποιητικό που επιτρέπει την απασχόληση αυτή από τον εξετάζοντα ιατρό.

(3) Μητρώο που απαιτείται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου αυτού θα είναι οποτεδήποτε διαθέσιμο για επιθεώρηση από οποιοδήποτε εξετάζοντα ιατρό ή οποιοδήποτε αστυνομικό.

Αδικήματα και ποινές.

30.—(1) Τηρουμένων των διατάξεων που προνοούνται στο εξής στον παρόντα Νόμο πρόσωπο που απασχολεί οποιοδήποτε νέο κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου αυτού ή των Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει του ή παραλείπει να συμμορφωθεί με τις διατάξεις αυτές, θα είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης υπόκειται σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες λίρες ή σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα δύο χρόνια ή και στις δύο αυτές ποινές.

(2) Αν σε οποιαδήποτε επιχείρηση νέος απασχολείται κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου αυτού ή των Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει του, το πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την επιχείρηση αυτή κατά το χρόνο της απασχόλησης είναι ένοχο αδικήματος.

(3) Όταν αδίκημα που διαπράττεται με βάση το Νόμο αυτό ή τους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του από εταιρεία ή συνεργατικό οργανισμό ή άλλο οργανισμό, αποδεικνύεται ότι έχει διαπραχθεί με τη συγκατάθεση ή με

τη σύμπραξή του ή ότι η διάπραξη του έχει διευκολυνθεί από αμέλεια εκ μέρους οποιουδήποτε διευθύνοντος συμβούλου, προέδρου, διευθυντή, γραμματέα ή άλλου υπαλλήλου της εταιρείας ή συνεργατικού οργανισμού ή άλλου οργανισμού, τόσο αυτός όσο και η εταιρεία ή συνεργατικός οργανισμός ή άλλος οργανισμός θα θεωρούνται ένοχοι αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης υπόκεινται σε δίωξη και ποινή ανάλογα.

(4) Όταν πράξη ή παράλειψη για την οποία ο εργοδότης είναι υπεύθυνος σύμφωνα με το Νόμο αυτό ή τους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του, είναι πράγματι πράξη ή παράλειψη κάποιου αντιπροσώπου, υπαλλήλου, εργάτη ή άλλου προσώπου, αυτός ο αντιπρόσωπος, υπάλληλος, εργάτης ή άλλο πρόσωπο είναι ένοχος αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης υπόκειται στην ανάλογη ποινή σαν να ήταν ο εργοδότης.

31. Ο γονιός νέου που απασχολείται σε οποιαδήποτε απασχόληση κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου αυτού ή των Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει του, είναι ένοχος αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες ή σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες λίρες ή και στις δύο ποινές μαζί, εκτός αν το Δικαστήριο κρίνει ότι το αδίκημα διαπράχθηκε όχι με τη συναίνεση, σύμπραξη ή εσκεμμένη παράλειψη του γονιού.

Αδίκημα και ποινή για γονιό.

32. Ο ιδιοκτήτης, ο κάτοχος ή ο αδειούχος κάποιου δημόσιου μέρους στο οποίο βρίσκεται παιδί να ασχολείται σε πλανόδιο εμπόριο σε οποιοδήποτε χρόνο είναι ένοχος αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες ή σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες λίρες ή και στις δύο ποινές μαζί, εκτός αν το Δικαστήριο κρίνει ότι το παιδί βρίσκεται στο δημόσιο αυτό μέρος χωρίς το πρόσωπο αυτό να το γνωρίζει.

Αδίκημα και ποινή για ιδιοκτήτη δημόσιου μέρους στο οποίο διεξάγεται πλανόδιο εμπόριο από παιδί.

33.—(1) Πρόσωπο το οποίο—

(α) Σκόπιμα καθυστερεί ή παρεμποδίζει τον Αρχιεπιθεωρητή ή οποιοδήποτε Επιθεωρητή ή οποιουδήποτε άλλους εξουσιοδοτημένους λειτουργούς ή προσοντούχα πρόσωπα κατά την κανονική άσκηση οποιασδήποτε εξουσίας που τους παρέχεται από το Νόμο αυτό ή τους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του·

Αδίκημα και ποινή για παρεμπόδιση εφαρμογής των προνοιών του Νόμου.

(β) αρνείται να απαντήσει ή απαντά ψευδώς κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε έρευνας που γίνεται με βάση το Νόμο αυτό ή τους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του·

(γ) παραλείπει να παρουσιάσει οποιοδήποτε μητρώο, πιστοποιητικό, βιβλίο, ειδοποίηση ή έγγραφο που απαιτείται να παρουσιάσει σύμφωνα με το Νόμο αυτό ή τους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του·

(δ) κατεβάζει, προκαλεί βλάβη σε ή αλλοιώνει οποιαδήποτε ειδοποίηση ή έγγραφο αναρτημένο σύμφωνα με το Νόμο αυτό ή προκαλεί βλάβη σε ή αλλοιώνει οποιοδήποτε μητρώο, πιστοποιητικό ή βιβλίο που τηρείται με βάση το Νόμο αυτό ή τους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του·

(ε) αποκρύπτει ή παρεμποδίζει, ή αποπειράται να αποκρύψει ή παρεμποδίσει, οποιοδήποτε πρόσωπο, παιδί ή νεαρό πρόσωπο από του να παρουσιαστεί ενώπιον ή να εξεταστεί, ανάλογα με την περίπτωση, από τον Αρχιεπιθεωρητή ή οποιοδήποτε Επιθεωρητή ή οποιοδήποτε εξουσιοδοτημένο λειτουργό ή προσοντούχο πρόσωπο,

είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τον ένα χρόνο ή σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες λίρες ή και στις δύο ποινές μαζί.

(2) Πρόσωπο το οποίο—

(α) Πλαστογραφεί ή παραποιεί οποιοδήποτε πιστοποιητικό που απαιτείται από ή δυνάμει ή για τους σκοπούς του Νόμου αυτού ή των Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει του·

(β) δίδει ή υπογράφει οποιοδήποτε τέτοιο πιστοποιητικό γνωρίζοντας ότι είναι αναληθές σε σχέση με οποιοδήποτε ουσιώδες στοιχείο του·

(γ) εν γνώσει του παρουσιάζει ή χρησιμοποιεί οποιοδήποτε τέτοιο πιστοποιητικό με τέτοιο τρόπο πλαστογραφημένο, παραποιημένο ή ψευδές σε σχέση με οποιοδήποτε ουσιώδες στοιχείο του, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω·

(δ) εν γνώσει του εκδίδει ή χρησιμοποιεί ως αφορόν οποιοδήποτε πρόσωπο, πιστοποιητικό το οποίο δεν αφορά το εν λόγω πρόσωπο·

(ε) πλαστοπροσωπεί οποιοδήποτε πρόσωπο που κατονομάζεται σε οποιοδήποτε τέτοιο πιστοποιητικό·

(στ) ψεύτικα προσποιείται ότι είναι ο Αρχιεπιθεωρητής ή ο Επιθεωρητής ή άλλος εξουσιοδοτημένος λειτουργός ή προσοντούχο πρόσωπο·

(ζ) εσκεμμένα συνεργεί σε οποιαδήποτε τέτοια πλαστογραφία, παραποίηση, παροχή, υπογραφή, έκδοση, χρησιμοποίηση, πλαστοπροσωπία ή προσποίηση όπως αναφέρθηκε πιο πάνω· (η) εσκεμμένα προβαίνει σε ψεύτικη καταχώριση σε οποιοδήποτε μητρώο, πιστοποιητικό, βιβλίο, ειδοποίηση ή έγγραφο, τα οποία απαιτούνται από το Νόμο αυτό ή τους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του, να τηρούνται ή να τηρούνται ενημερωμένα·

(θ) εσκεμμένα καταρτίζει ή υπογράφει ψεύτικη δήλωση που απαιτείται από το Νόμο αυτό ή τους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του·

(ι) εν γνώσει του χρησιμοποιεί οποιαδήποτε τέτοια ψεύτικη καταχώριση ή δήλωση όπως αναφέρθηκε πιο πάνω,

είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τον ένα χρόνο ή σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες λίρες ή και στις δύο ποινές μαζί.

(3) Σε περίπτωση που ευρεθεί ένοχο αδικήματος δυνάμει του παρόντος Νόμου για το οποίο δεν προβλέπεται καμιά συγκεκριμένη ποινή από το Νόμο αυτό, το πρόσωπο αυτό θα υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες ή σε πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τις τρεις χιλιάδες λίρες ή και στις δύο ποινές μαζί.

Εξουσία του
Υπουργικού
Συμβουλίου να
εκδίδει
Κανονισμούς.

34. Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς για την εφαρμογή του παρόντος Νόμου και ειδικότερα, αλλά χωρίς επηρεασμό της γενικότητας της πιο πάνω εξουσίας, δύναται να εκδίδει Κανονισμούς—

(α) Που καθορίζουν οτιδήποτε το οποίο δυνάμει του Νόμου αυτού απαιτείται ή δηλώνεται να καθοριστεί·

(β) που ρυθμίζουν τις συνθήκες εργασίας των παιδιών και λεπτομέρειες εφαρμογής της διαδικασίας που θα ακολουθείται από τους εργοδότες·

(γ) που να επιτρέπουν παρεκκλίσεις από τον καθορισμένο χρόνο απασχόλησης των νέων που απασχολούνται σύμφωνα με το άρθρο 8·

(δ) που ρυθμίζουν τις συνθήκες απασχόλησης των παιδιών σε πολιτιστικές και συναφείς δραστηριότητες και τις λεπτομέρειες και όρους για την παραχώρηση της σχετικής άδειας απασχόλησης σύμφωνα με το άρθρο 7·

(ε) που ρυθμίζουν τους όρους και προϋποθέσεις για παρέκκλιση από τις διατάξεις του εδαφίου (1) του άρθρου 13 για απασχόληση εφήβων τη νύκτα·

(στ) που ρυθμίζουν οποιαδήποτε παρέκκλιση από το εδάφιο (2) του άρθρου 18 για την εβδομαδιαία ανάπαυση εφήβων.

35. Με την έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου ο περί Απασχολήσεως Παιδιών και Νεαρών Προσώπων Νόμος καταργείται.

Κατάργηση.
Κεφ. 178.
61 του 1964
18 του 1968
239 του 1990
87(l) του 1999.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Μη εξαντλητικός κατάλογος παραγόντων, διαδικασιών και εργασιών.
(Άρθρα 19 και 20)

ΜΕΡΟΣ Α: Παράγοντες

Α. Παράγοντες

1. Φυσικοί παράγοντες
  - (α) Ιοντίζουσες ακτινοβολίες.
  - (β) Περιβάλλον με μεγάλη υπερπίεση, π.χ. θάλαμοι υπό πίεση, καταδύσεις.

2. Βιολογικοί παράγοντες
  - (α) Οι παράγοντες εκείνοι που μπορεί να προκαλέσουν ασθένεια στον άνθρωπο και συνιστούν σοβαρό κίνδυνο για τους εργαζομένους. Ενδέχεται να υπάρχει κίνδυνος να διαδοθούν στο κοινωνικό σύνολο αλλά γενικώς υπάρχει αποτελεσματική προληπτική ή θεραπευτική αγωγή.
  - (β) Οι παράγοντες εκείνοι που μπορεί να προκαλέσουν ασθένεια στον άνθρωπο και συνιστούν σοβαρό κίνδυνο για τους εργαζομένους, ενδέχεται να παρουσιάζουν υψηλό κίνδυνο διάδοσης στο κοινωνικό σύνολο και για τους οποίους συνήθως δεν υπάρχει αποτελεσματική προληπτική ή θεραπευτική αγωγή.

3. Χημικοί παράγοντες
  - 3.1. Οι ουσίες και τα παρασκευάσματα, που κατατάσσονται ως τοξικά (Τ), λίαν τοξικά (Τχ), διαβρωτικά (C) ή εκρηκτικά (E).
  - 3.2. Οι ουσίες και τα παρασκευάσματα, που χαρακτηρίζονται από μία ή περισσότερες από τις κάτωθι φράσεις κινδύνου:
    - (α) Κίνδυνοι πολύ σοβαρών μόνιμων επιδράσεων (R39).
    - (β) Πιθανοί κίνδυνοι μόνιμων επιδράσεων (R40).
    - (γ) Μπορεί να προκαλέσει ευαισθητοποίηση κατόπιν εισπνοής (R42).
    - (δ) Μπορεί να προκαλέσει ευαισθητοποίηση κατόπιν επαφής με το δέρμα (R43).
    - (ε) Μπορεί να προκαλέσει καρκίνο (R45).
    - (στ) Μπορεί να προκαλέσει κληρονομικές γενετικές αλλοιώσεις (R46).
    - (ζ) Κίνδυνος σοβαρών επιδράσεων στην υγεία σε περίπτωση παρατεταμένης έκθεσης (R48).
    - (η) Μπορεί να επηρεάσει τη γονιμότητα (R60).
    - (θ) Κίνδυνος κατά την εγκυμοσύνη βλαβερών επιδράσεων στο νεογνό (R61).
  - 3.3. Οι ουσίες και τα παρασκευάσματα, που σύμφωνα με τον περί Επικινδύνων Ουσιών Νόμο και τους δυνάμει αυτού εκδιδόμενους Κανονισμούς κατατάσσονται ως ερεθιστικά (Xi) και χαρακτηρίζονται από μία ή περισσότερες από τις κάτωθι φράσεις κινδύνου:
    - (α) Είναι λίαν εύφλεκτη (R12).
    - (β) Μπορεί να προκαλέσει ευαισθητοποίηση κατόπιν εισπνοής (R42).
    - (γ) Μπορεί να προκαλέσει ευαισθητοποίηση κατόπιν επαφής με το δέρμα (R43).

3.4. Οι ουσίες και παρασκευάσματα που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως καρκινογόνοι.

3.5. Ο μόλυβδος και οι ενώσεις του, στο βαθμό που οι εν λόγω παράγοντες μπορούν να απορροφούνται από τον ανθρώπινο οργανισμό.

3.6. Ο αμίαντος.

ΜΕΡΟΣ Β. Διαδικασίες και εργασίες

Β. Διαδικασίες και εργασίες

1. Παρασκευή αουραμίνης.
2. Εργασίες που συνεπάγονται έκθεση σε πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες που περιέχονται στην αιθάλη, στην πίσσα, το κατράμι, τον καπνό ή τον κονιορτό λιθάνθρακα.
3. Εργασίες που συνεπάγονται έκθεση στον κονιορτό, τον καπνό ή την ομίχλη που παράγονται κατά την φρύξη και τον ηλεκτρικό καθαρισμό θειούχων συμπηγμάτων νικελίου.
4. Μέθοδος ισχυρού οξέος στην παρασκευή ισοπροπυλικής αλκοόλης.
5. Εργασίες κατασκευής και χειρισμού μηχανημάτων, πυροτεχνουργημάτων ή διάφορων αντικειμένων που περιέχουν εκρηκτικά.
6. Εργασίες με άγρια ή δηλητηριώδη ζώα.
7. ίες βιομηχανικής σφαγής ζώων.
8. Εργασίες που συνεπάγονται το χειρισμό εξοπλισμού παραγωγής, αποθήκευσης ή χρήσης συμπεπιεσμένων, υγροποιημένων ή διαλυμένων αερίων.
9. Εργασίες που σχετίζονται με κάδους, δεξαμενές, δοχεία ή φιάλες που περιέχουν τους χημικούς παράγοντες οι οποίοι αναφέρονται στο σημείο Α.3. του παρόντος παραρτήματος.
10. Εργασίες που ενέχουν τον κίνδυνο κατάρρευσης.
11. Εργασίες που ενέχουν κινδύνους από τον ηλεκτρισμό υψηλής τάσης.
12. Εργασίες που ο ρυθμός εκτέλεσής τους καθορίζεται από μηχανήματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Μη εξαντλητικός κατάλογος εργασιών και διαδικασιών που απαγορεύεται να απασχολούνται νέοι.

(Άρθρο 20)

1. Καθαρισμός οποιουδήποτε μέρους κινητήριας μηχανής ή οποιουδήποτε μηχανισμού μετάδοσης κίνησης ενώ η κινητήρια μηχανή ή ο μηχανισμός μετάδοσης κίνησης βρίσκεται σε κίνηση. Καθαρισμός οποιουδήποτε μέρους οποιασδήποτε μηχανής αν ο καθαρισμός της θα εξέθετε το παιδί ή το νεαρό πρόσωπο σε κίνδυνο βλάβης από οποιοδήποτε κινούμενο μέρος είτε αυτής της μηχανής ή οποιασδήποτε παρακείμενης μηχανής.
2. Απασχόληση στο να δίδει σήματα σε οδηγό γερανού σε κτίριο κατά τη διάρκεια οικοδομικών εργασιών.
3. Απασχόληση σε υπόγειο χώρο σε οποιοδήποτε μεταλλείο, λατομείο ή σήραγγα.
4. Απασχόληση σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες εργασίες:
  - (α) Εργασία σε κλίβανο όπου διεξάγεται αναγωγή ή κατεργασία ψευδαργυρούχου ή μολυβδούχου μεταλλεύματος.

(β) χειρισμό, κατεργασία ή αναγωγή υπολειμμάτων θερμικής επεξεργασίας ορυκτού που περιέχει μόλυβδο, την απαργύρωση μολύβδου, ή την τήξη άχρηστων καταλοίπων μολύβδου ή ψευδαργύρου·

(γ) παρασκευή υλικού συγκόλλησης ή κραμάτων που περιέχουν περισσότερο από δέκα τοις εκατό βάρους σε μόλυβδο·

(δ) παρασκευή οποιουδήποτε οξειδίου, ανθρακικού άλατος, θειικού άλατος, χρωμικού άλατος, οξικού άλατος, νιτρικού άλατος ή πυριτικού μολύβδου·

(ε) παρασκευή ή επάλειψη πάστας οξειδίων του μολύβδου σε σχέση με παρασκευή ή επισκευή ηλεκτρικών συσσωρευτών·

(στ) καθαρισμός των εργαστηρίων όπου διεξάγεται οποιαδήποτε από τις εργασίες που αναφέρθηκαν πιο πάνω.

5. Χειρισμός μολυβδόχων ενώσεων στην κατασκευή μπογιάδων και χρωμάτων.
6. Μπογιάτισμα οποιουδήποτε μέρους κτιρίου με μολυβδόχα μπογιά. Επίσης οι εργασίες καθαρισμού επιφανειών βαμμένων με αυτές τις ουσίες εκτός αν τα τεχνικά μέτρα που λαμβάνονται αποτρέπουν τη δυνατότητα εισπνοής σκόνης.
7. Απασχόληση σε οποιαδήποτε κατεργασία μολύβδου στην κατασκευή ή διακόσμηση αγγειοπλαστικής.
8. Απασχόληση στην παρασκευή ή στην ενσωμάτωση ελάστρων, στην κατεργασία ενσωμάτωσης ξηρών ενώσεων μολύβδου με καουτσιούκ, στην κατασκευή ελαστικών ή αντικειμένων ή αγαθών που γίνονται εξ ολοκλήρου ή μερικώς από ελαστικό.
9. Απασχόληση στην κατασκευή ή επισκευή ηλεκτρικών συσσωρευτών ή τεμαχίων αυτών όσον αφορά—
  - (α) Την τήξη του μολύβδου ή οποιουδήποτε υλικού που περιέχει μόλυβδο, χύτευση μολυβδοσυγκόλληση ή οποιαδήποτε άλλη εργασία, που περιλαμβάνει καθαρισμό, ή οποιαδήποτε άλλη απόξεση ή τεμαχισμό επαλειμμένων πλακών που αφορούν τη χρήση, κίνηση ή χειρισμό ή σε επαφή με οποιοδήποτε οξείδιο του μολύβδου, και
  - (β) οποιοδήποτε χώρο στον οποίο διεξάγεται η μεταποίηση ή επάλειψης ακατέργαστου οξειδίου του μολύβδου.
10. Απασχόληση στην κατασκευή χρωμικού ή διχρωμικού άλατος καλλίου ή νατρίου, ή στο χειρισμό, κίνηση ή άλλη μεταχείριση ή κατεργασία των ουσιών αυτών σε σχέση με την παρασκευή τους.
11. Απασχόληση σε οποιοδήποτε δοχείο που χρησιμοποιείται για ηλεκτρολυτική επιμετάλλωση ή οξείδωση μεταλλικών αντικειμένων με τη χρήση ηλεκτρολύτη που περιέχει χρωμικό οξύ ή άλλες χρωμιούχες ενώσεις ή για οποιαδήποτε κατεργασία μεταγενέστερη αυτής.
12. Απασχόληση στην κατασκευή νιτρικών ή αμιδιακών παραγώγων φαινόλης και βενζολίου ή των ομολόγων τους και η κατασκευή εκρηκτικών υλών με τη χρήση οποιασδήποτε από τις ουσίες αυτές.
13. Απασχόληση σε ή σε σχέση με την κατασκευή μονωτικών στρωμάτων, σε μίξη ή μίγμα αμιάντου με το χέρι, σε καθαρισμό σάκων, σε δωμάτια ή συσκευές για καθορισμό σκόνης ή φιλτράρισμα σε δωμάτια που περιέχουν χαλαρό αμίαντο, ή σε αποφλοίωση ή λείανση των κυλίνδρων περιλαμβανομένων των κενών κυλίνδρων ή άλλων τεμαχίων, ή άλλων εξαρτημάτων μηχανής τοξεύματος ινών.

14. Απασχόληση στη μεταφορά άχρηστων καταλοίπων αργίλλου κατά την κατασκευή ή διακόσμηση αγγειοπλαστικής.
15. Η παρασκευή, η ανάμειξη ή η χρησιμοποίηση ουσιών και παρασκευασμάτων, που χαρακτηρίζονται ως ουσίες εκρηκτικές, εύφλεκτα αέρια, λίαν τοξικές, ισχυρά διαβρωτικές, καρκινογόνες, τερατογόνες, μεταλλαξογόνες.
16. Οι εργασίες αρρένων ηλικίας μικρότερης των 15 ετών που συνεπάγονται απασχόληση σε οποιαδήποτε κατεργασία επισμάλτωσης για σκοπούς επικάλυψης με υαλώδες υλικό και διακόσμησης μετάλλου ή υάλου.
17. Οι εργασίες αρρένων ηλικίας μικρότερης των 15 ετών που συνεπάγονται απασχόληση σε οποιαδήποτε κατεργασία μολύβδου στην κατασκευή καουτσιούκ.
18. Οι εργασίες θηλέων ηλικίας μικρότερης των 18 ετών που συνεπάγονται απασχόληση σε οποιοδήποτε τμήμα των υποστατικών της επιχείρησης όπου διεξάγεται οποιαδήποτε από τις ακόλουθες κατεργασίες:
  - (α) Η κατεργασία της τήξης ή εμφύσησης υάλου άλλης από τήξη υάλου με λυχνία συγκόλλησης, ή
  - (β) η κατεργασία της ανόπτησης υάλου άλλου από πλάκα ή από υαλοπίνακα, ή
  - (γ) η εξάτμιση άλμης σε ανοικτά δοχεία ή ο κλιβανισμός άλατος, ή
  - (δ) εργασία σε οποιαδήποτε κατεργασία σε οποιοδήποτε χώρο χύτευσης ορειχάλκου.
19. Εργασίες κατά τις οποίες ο νέος εκτίθεται—
  - (α) Σε επίδραση ιοντιζουσών ακτινοβολιών .
  - (β) Σε θόρυβο στάθμης μεγαλύτερης των 90 dB(A). Η τιμή των 90 dB(A) νοείται ως μέση ισοδύναμη τιμή (για 40 ώρες απασχόληση την εβδομάδα). Επίσης σε θόρυβο στάθμης μεγαλύτερης των 140 dB έστω και στιγμιαίως.
  - (γ) Σε πολύ υψηλές ή πολύ χαμηλές θερμοκρασίες (για ικανό χρονικό διάστημα) ή σε εντόνως ακτινοβολούμενη θερμότητα.
  - (δ) Σε δυσμενείς καιρικές συνθήκες κατά την εκτέλεση υπαίθριων εργασιών.
20. Εργασίες που ανατίθενται ως σύνθετες έργο και υποχρεώνουν τον εργαζόμενο να παίρνει αφύσικη στάση (π.χ. σιδερωτής) ή να διατηρεί μέλη του σώματος του ικανό χρονικό διάστημα σε μη φυσική θέση (π.χ. τα χέρια σε επίπεδο ψηλότερο των ώμων).
21. Εργασίες που συνεπάγονται τη χρήση ατομικών αναπνευστικών προστατευτικών μέσων ή ωτοασπίδων εκτός αν αυτό επιβάλλεται για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών ή την εκτέλεση καθήκοντος μικρής χρονικής διάρκειας.
22. Η εξαγωγή, χρησιμοποίηση ή ανάμειξη υλικών που περιέχουν ελεύθερο διοξείδιο του πυριτίου ή σύμπλοκα άλατα πυριτίου ή αμίαντο.
23. Η χρησιμοποίηση υδραργύρου (και υπό μορφή φυράματος) και υδραργυρικών αμαλγαμάτων.
24. Η χρησιμοποίηση ή ανάμειξη οργανικών ουσιών που υπόκεινται σε σήψη.
25. Η διαλογή ή χρησιμοποίηση ρακών ή παλιούφασμάτων. Η διαλογή μεταχειρισμένων ρούχων που δεν έχουν απολυμανθεί.

26. Η αποκομιδή απορριμμάτων και το θάψιμο τους σε χωματερές.
27. Η εργασία σε εργοστάσια παρασκευής ζωικής κόλλας και οστεόκολλας, σε βυρσοδεψία και σε αποθήκες ακατέργαστων δερμάτων.
28. Το κοπάνισμα, το ξάσιμο και το ξεχώρισμα λιναριού, μπαμπακιού, τριχών ή μαλλιών.
29. Η εργασία σε στοιχειοθετήρια, σε στερεοτυπεία, στις λινοτυπικές μηχανές, στα χυτήρια μονοτυπίας και στη τσιγκογραφία.
30. Η συστηματική εργασία σε χώρους φορτίσεως συσσωρευτών.
31. Η εργασία και παραμονή σε χώρους υαλουργιών στους οποίους κατεργάζεται η πρώτη ύλη, καθαρίζονται οι κλίβανοι, εμφυσούνται οι ύαλοι, κόβονται, τροχίζονται ή λειαινονται.
32. Η κασσιτέρωση ή χρωμίωση ή επιμετάλλωση. Το βάψιμο με πιστολέτο ως συστηματική εργασία. Η βαφή και η εμβάπτιση μεταλλικών αντικειμένων.
33. Η εργασία σε εργοστάσια ή εργαστήρια—
  - (α) Παρασκευής θειικού οξέως, θειώδους οξέως και θειωδών ενώσεων.
  - (β) Νιτρικού και υδροχλωρικού οξέως.
  - (γ) Χλωρίου, χλωριούχου ασβεστίου, υποχλωριωδίων αλκαλίων και χλωριούχου θείου.
  - (δ) Χλωρικών αλάτων.
  - (ε) Επεξεργασίας αρσενικού και παρασκευής αρσενικούχων ενώσεων.
  - (ζ) Παρασκευής ανιλίνης και χρωμάτων ανιλίνης και αζοχρωμάτων.
  - (η) Παρασκευής κυανιούχων ενώσεων και χρήσης ισοκυανιούχων.
  - (θ) Παρασκευής οξαλικού οξέως.
  - (ι) Παρασκευής αιθυλικού, οξικού και προπυλικού αιθυλεστέρα.
  - (ια) Παρασκευής κολλοδίου και κυτταροειδούς.
  - (ιβ) Παραγωγής αμμωνίας.
  - (ιγ) Φωσφόρου.
  - (ιδ) Χημικών λιπασμάτων.
34. Η εργασία λεύκανσης ή διάλυσης χάρτου, αχύρου ή ρακών.
35. Η εργασία σε βασικές μεταλλουργικές βιομηχανίες.
36. Η εργασία στους αλευρόμυλους (στα τμήματα που αναπτύσσονται σκόνες).
37. Η εργασία σε εργοστάσια ή εργαστήρια ή τμήματα εργοστασίων στα οποία ή παράγονται ή αποστάζονται—
  - (α) Εκρηκτικές ύλες.
  - (β) Πυροτεχνήματα.
  - (γ) Φωτιστικά αέρια, πεπιεσμένα αέρια, εύφλεκτα υλικά.
  - (δ) Εύφλεκτα προϊόντα. Επίσης εν γένει στα εργοστάσια στα οποία αναπτύσσονται σκόνες που δημιουργούν κίνδυνο εκρήξεως.
38. Η συγκόλληση ή κοπή με αέριο ή ηλεκτρισμό εκτός αν εκτελείται βάσει προγράμματος των σχολών μαθητείας.
39. Η επίβλεψη κινητήριων μηχανών.
40. Η επίβλεψη της λειτουργίας και η τροφοδοσία των θεριστικών και των αλωνιστικών μηχανών και των πρεσών αχύρου.

41. Η επίβλεψη ατμολεβητών καθώς και λεβήτων ή δοχείων με αέρια υπό πίεση. Η επίβλεψη και συντήρηση λέβητων και δικτύου υγραερίου.
42. Ο χειρισμός γερανών, γερανογεφυρών και βαρούλκων ή άλλων παρόμοιων μηχανών και μηχανημάτων.
43. Η απασχόληση με την ιδιότητα του οδηγού τροχαλιών φορτώσεως κατά την εξόρυξη μεταλλευμάτων από μεταλλείο, λίθων από λατομείο κλπ.
44. Η εργασία με εσκαπτικά φορτωτικά ή ανάλογα μηχανήματα.
45. Ο χειρισμός και οδήγηση περονοφόρων ανυψωτικών μηχανημάτων (από άτομα μικρότερα των 17 ετών συμπληρωμένων) και ο χειρισμός περονοφόρων οχημάτων μεταφερόντων πυρακτώμενα ρευστά υλικά.
46. Χειρισμός και οδήγηση γεωργικού ελκυστήρα (τρακτέρ), (από άτομα μικρότερα των 17 ετών συμπληρωμένων).
47. Χειρισμός των πρεσών με έκκεντρο ή παρόμοιων πρεσών.
48. Χειρισμός υδραυλικών πρεσών.
49. Χειρισμός θερμοπλαστικών πρεσών, χυτοπρεσών αλουμινίου και άλλων παρόμοιων πρεσών.
50. Ο χειρισμός μηχανών κατασκευής παπουτσιών.
51. Οι εργασίες με μηχανήματα που φέρουν κοπτικά εργαλεία που κινούνται με μηχανική δύναμη και κυρίως οι εξής:
  - (α) Η εργασία σε κυκλικά πριόνια, πριονοκορδέλες, μηχανές λείανσης, διαμόρφωσης (σβούρες) ή ροκανίσματος ξύλων.
  - (β) Η εργασία σε ψαλίδια, σε μηχανήματα τεμαχισμού, σε μηχανήματα κοπής (κοπτικά δεσμίδων χαρτιού, κυκλικά πριόνια, πριονοκορδέλες επεξεργασίας άλλου υλικού εκτός του ξύλου) και σε θραυστήρες.
  - (γ) Η εργασία σε μηχανήματα ελασματοποιίας και γενικά σε μηχανήματα στα οποία το υλικό ή το επεξεργαζόμενο αντικείμενο περνά μεταξύ κυλίνδρων δημιουργώντας τον κίνδυνο πιασίματος μέλους του σώματος του εργαζομένου.
  - (δ) Η εργασία σε μηχανήματα ζυμώσεως-συνθλίψεως.
  - (ε) Η εργασία σε φυγοκεντρικές μηχανές.
  - (στ) Η εργασία με μηχανικά πριόνια, με αλυσοπριόνια, καταρράκτες, σε μηχανήματα αποφλοιώσεως, κλαδεύσεως, και παρόμοια.
52. Ο καθαρισμός μεταλλικών επιφανειών με ψηγματοβολή (αμμοβολή).
53. Η εργασία σε ατμοκρουούς.
54. Η λίπανση, ο καθαρισμός, η επισκευή και η αναζήτηση βλάβης σε μηχανές, εργαλεία και συσκευές που βρίσκονται σε λειτουργία. Η απόδοση μηχανήματος σε ομαλή λειτουργία μετά από βλάβη. Η ρύθμιση του μηχανήματος.
55. Η σύνδεση-αποσύνδεση ιμάντων ή στοιχείων μεταδόσεως κινήσεως με το μηχανήμα σε λειτουργία.
56. Η εργασία του συντηρητού βάρδιας μηχανολογικών ή ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων και του συντηρητού κτιρίων.
57. Η εκκίνηση μηχανών στις οποίες απασχολούνται ταυτόχρονα δύο ή περισσότεροι εργαζόμενοι.
58. Η εκκίνηση μηχανών που αποτελούν τμήμα αλυσίδας αυτοματισμού.

59. Η εργασία που απαιτεί για τη διατήρηση της ασφάλειας της εργασίας, τη συνεννόηση και τη συνεργασία του εργαζομένου που την εκτελεί, με εργαζομένους που εκτελούν άλλη εργασία.
60. Μεταφορά ή έλξη με τη χρησιμοποίηση δύο ή περισσότερων μηχανών.
61. Εργασίες κατεδαφίσεως.
62. Εργασίες σε κεκλιμένη στέγη. Εργασίες συναρμολογήσεως και αποσυναρμολογήσεως στεγών.
63. Εργασίες κατασκευής και αποσυναρμολογήσεως καλουπωμάτων.
64. Εργασίες συναρμολογήσεως και αποσυναρμολογήσεως αρθρωτών κλιμάκων και εργασίες πάνω σ' αυτές.
65. Εργασία συναρμολογήσεως και αποσυναρμολογήσεως ικριωμάτων καθώς και εργασία επί ικριωμάτων.
66. Χειρισμός εργοταξιακών μηχανημάτων.
67. Χειρισμός μηχανημάτων οικοδομών.
68. Καλουπώματα και τοιχοποιία μέσα σε νερό. Ξήλωμα καλουπιών.
69. Συναρμολόγηση και εγκατάσταση μεγάλων μεταλλικών σιλό και ανάλογες εργασίες.
70. Η εργασία σε τάφρους βάθους μεγαλύτερου των 2 μέτρων. Εργασίες εκσκαφών.
71. Ο χειρισμός ηλεκτρικών εγκαταστάσεων υψηλής τάσεως. Η εργασία σε στοιχεία υπό τάση μεγαλύτερη των 50V.
72. Η εργασία σε εναέρια και υπόγεια δίκτυα.
73. Υποβρύχιες εργασίες που εκτελούνται με σκάφανδρο ή αναπνευστική συσκευή.
74. Σε εργασίες που αμείβονται κατ' αποκοπή και σε άλλες στις οποίες η αύξηση του ρυθμού εργασίας επιτρέπει τη λήψη ενός υψηλότερου μισθού.
75. Σε μια ομάδα η οποία περιλαμβάνει ενήλικες εργαζομένους που απασχολούνται με εργασίες, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.
76. Οι εργασίες που συνεπάγονται την ανύψωση φορτίου μεγαλύτερου από το αναγραφόμενο στον παρακάτω Πίνακα Α:

ΠΙΝΑΚΑΣ Α

Ηλικία	Φορτίο που ανυψούται ευκαιριακά σε Kg	
	Άρρενες	Θήλεις
14-16	10	5
16-18	15	10

Οι εργασίες αρρένων ηλικίας μικρότερης των 16 ετών και θηλέων μικρότερης των 18 ετών που συνεπάγονται την εκτέλεση του έργου το οποίο αναφέρεται στον πιο κάτω Πίνακα Β ανύψωσης ή μεταφοράς φορτίου, ως συνήθους έργου.

Η ανύψωση και μεταφορά φορτίου μεγαλύτερου από το αναγραφόμενο στον Πίνακα Β που αποτελεί σύνηθες έργο ακόμα και αν εκτελείται από άρρενες ηλικίας 16-18 ετών.

ΠΙΝΑΚΑΣ Β

Απόσταση στην οποία μεταφέρεται το φορτίο σε μέτρα	Ανώτατο επιτρεπτό όριο φορτίου σε Kg
Μέχρι 2 μέτρα	10
Από 2 έως 10 μέτρα	8
Από 10 έως 30 μέτρα	6
Από 30 μέτρα και πάνω	5

77. Η εργασία ως σύνθητες έργο ώθησης φορτίου επί σιδηροτροχιών ή δια χειραμαξίων για άρρηνες κάτω των 16 ετών και θήλεις κάτω των 18.
78. Η εργασία ως σύνθητες έργο που συνεπάγεται ώθηση σε σιδηροτροχιές φορτίου μεγαλύτερου των 300 Kg ή ώθηση δια χειραμαξίων δύο τροχών φορτίου μεγαλύτερου των 100 Kg ή ώθηση δια χειραμαξίων τριών ή τεσσάρων τροχών φορτίου μεγαλύτερου των 50 Kg ή τέλος ώθηση δια χειραμαξίων ενός τροχού φορτίου μεγαλύτερου των 30 Kg και για άρρηνες 16 έως 18 ετών.
79. Η εργασία για φόρτωση ή εκφόρτωση πλοίου εκτός των μικρών σκαφών, που έχουν μήκος μικρότερο των 12 μέτρων ή πλάτος μικρότερο των 4 μέτρων.
80. Η εργασία σε χώρους με κίνδυνο πτώσης από ύψος τριών μέτρων ακόμη και αν έχει γίνει πρόληψη με σωσίβιο σκοινί ή άλλα παρόμοια μέσα. Η απαγόρευση δεν ισχύει αν υπάρχει ασφαλές προστατευτικό περίφραγμα σε κάθε θέση, στην οποία διαφορετικά θα συνέτρεχε κίνδυνος πτώσης.
81. Οι εργασίες αρρένων ηλικίας μικρότερης των 15 ετών που συνεπάγονται απασχόληση σε ναυπήγηση πάνω σε πλοίο μέχρις ότου τα καταστρώματα επιστρωθούν, ή πάνω σε σκαλωσιά πάνω από το επίπεδο του εδάφους.
82. Η εργασία που ενέχει κίνδυνο πτώσης αντικειμένων στο χώρο που κινείται ο ανήλικος κατά την εργασία του.
83. Η εργασία με μηχανικό γεωτρύπανο.
84. Το κάρφωμα με πιστόλι καρφώματος ή πιστόλι μπουλονιών.
85. Η χρήση μάσκας ή όπλου σφαγείου.
86. Η κοπή δένδρων με υλοτομικές μηχανές και η χρήση αυτών των μηχανών για κοπή ξυλείας.
87. Η εργασία σε διακλαδώσεις γραμμών τραίνων συμπεριλαμβανομένης της σύνδεσης βαγονιών.
88. Ο καθαρισμός ή βαφή με πίεση μεγαλύτερη των 2,5 Atm.
89. Το φούσκωμα ελαστικών τροχών λεωφορείων και αεροπλάνων με πίεση μεγαλύτερη των 3 Atm.
90. Το φούσκωμα ελαστικών γεωργικών ελκυστήρων ή άλλων ανάλογων οχημάτων με πίεση μεγαλύτερη της 1,5 Atm.
91. Η εργασία σε ανοικτό κύλινδρο ή κοχλία.
92. Οι εργασίες σε αναμείκτες (μίξερ βιομηχανικά) σε λειαντικές μηχανές, σε μηχανές τεμαχισμού, σε μηχανές ζεματίσματος (σφαγείων) και σε φυγοκεντρικές μηχανές.

93. Η εργασία σε διατρητικές μηχανές, σε καμπτικές μηχανές, σε μηχανές παραγωγής προϊόντων σκυροδέματος και σε μηχανές προτύπων χυτηρίων.
94. Η εργασία φύλακα. Η μεταφορά χρημάτων από και προς τράπεζες, δημόσια ταμεία, πιστωτικά ή νομισματικά ιδρύματα ή τόπους φύλαξης.
95. Οι εργασίες σε εγκαταστάσεις αποχέτευσης και σε αυτοκίνητα εκκένωσης βόθρων.
96. Η εργασία σε έρευνες για καρκίνο ή λοιμώδεις νόσους.
97. Η εργασία που συνεπάγεται προφανή κίνδυνο για την επαφή με το ανθρώπινο αίμα που μπορεί κατά μεγάλη πιθανότητα να θεωρηθεί φορέας μικροβίων, κατά την κρίση του Ιατρού Εργασίας.
98. Η συστηματική εργασία σε τμήμα εντατικής νοσηλείας, σε τμήμα λοιμωδών και επειγόντων περιστατικών ή τμήματα ψυχιατρικής περίθαλψης και περίθαλψης τοξικομανών.
99. Η φροντίδα, ταρίχευση και μεταφορά νεκρών εκτός της εργασίας που γίνεται στα πλαίσια των καθηκόντων νοσοκόμας.
100. Η εργασία σε χώρους στους οποίους είναι πιθανή η έλλειψη οξυγόνου ή η ύπαρξη επικίνδυνης ατμόσφαιρας (δηλητηριώδη ή εκρηκτικά μίγματα).
101. Η χρήση γεωργικών φαρμάκων.
102. Κλάδεμα και συγκομιδή καρπών σε υψηλά δέντρα.
103. Διαχείριση επιβητόρων (ίππων, ταύρων βουβαλοταύρων, κάπρων κ.λ.π.) είτε σε συστηματικές εκτροφές είτε για ζώα ελευθέρως βοσκής.
104. Στη μελισσοκομία γενικά εφόσον πρόκειται για αλλεργικά άτομα.
105. Τοκετός ζώων.
106. Εργασίες εκδοράς γουναφόρων.
107. Ιχθυόσκαλες.
108. Κέντρα τεχνητής σπερματέγχυσης και οχείας ζώων.
109. Μονάδες αξιοποίησης ζωικών αποβλήτων.
110. Χρήση αυτοκινούμενων γεωργικών μηχανημάτων πλην των περιπτώσεων που έχουν άδεια οδήγησης.
111. Υλοτομικές και συγκομιστικές εργασίες Δασών.
112. Εργασίες κατασβέσεως πυρκαγιών.
113. Εργασίες δασοτεχνικών έργων πλην φυτοκομικών εργασιών.
114. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας-διαχείρισης λυμάτων κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.
115. Χρήση μηχανολογικού μη αυτοκινούμενου εξοπλισμού (μηχανικά συστήματα άρδευσης χορτοκοπτικά μηχανήματα, ψεκαστήρες κ.λ.π.).